

KOE HUHUMALU'I JOHNSON & JOHNSON (JANSSEN) COVID-19

061221 TONGAN

Koe huhumalu'i Johnson & Johnson/Janssen (J&J) ko e taha ia he huhumalu'i e tolu 'oe COVID-19 'oku 'ataa ki he kakai lalahi 'i 'Amelika. 'Oku nomolo pe ke lahi ange he huhumalu'i 'e taha ke fuhu'i e vailasi ni.

Katoa e 'u huhumalu'i 'oku 'ataa 'oku lelei 'aupito ki hono malu'i mei he ngaahi fokoutua fakatu'utamaki, nofo falemahaki moe mate mei he COVID-19. 'Oku poupu'u 'e he kau mataotao 'i he mala'e mo'uilelei.

'I he uike e 2 he 'osi ho fo'i huhumalu'i e taha 'oe J&J 'e malava 'e ho'o sino ke malu'i koe.

Koe 'ene ngaue

Koe huhumalu'i J&J koe huhumalu'i vailolo vekitaa (viral vector). 'Oku 'i loto ai e 'etinovailasi (adenovirus) 'oku 'ikai ke fakatu'utamaki (koe vailasi 'oku fa'a fakatupu puke momoko) 'aia 'oku heka ai e fo'i fa'unga mei he sipaiki polotini 'oe kolonavailasi. 'Oku ne hanga leva heni o ako'i ho sino ke ne fakatokanga'i mo fuhu'i e kolonavailasi 'oku ne fakatupunga e COVID-19, hange koe ongo huhumalu'i kuo 'osi fakamafai (Pfizer moe Moderna).

Koe me'a 'oku 'ikai ke ne lava fai

- 'Oku 'ikai ke ne 'oatu e COVID-19 pe ha momoko.
- 'Oku 'ikai ke ne liliu ho DNA pe ho fatunga fa'unga.
- 'Oku 'ikai ke ne fakatupu e ta'efanau.

Koe ha e fa'unga 'oe huhumalu'i COVID-19 Johnson & Johnson?

Koe huhumalu'i J&J 'oku 'iai e 'atenovailasi liliu moe fakamatala mei he kolonavailasi 'i ai. 'Oku 'i ai moe ngaahi me'a fa'u 'oku ne tokoni ke tauhi e huhumalu'i ke tu'uma'u: masima, suka moe ngaahi me'a 'okeniki.

'Oku 'ikai ke 'i he huhumalu'i e fo'imoa, ngaahi me'a fakatolonga, leitekisi, puaka (hufanga he fakatapu) pe 'u me'a fakamonumanu, fanga kii me'a fa'u 'aki e fetolo selo pe kolonavailasi.

Koe huhumalu'i J&J ma'ae kakai lalahi ta'u 18 pe lahi ange

Talanoa mo ho toketa pe kiliniki kapau 'oku ke feitama pe fakahuhu (hufanga he fakatapu), kaukovi 'aupito ka koe, pe hisitolia 'i he poloka e toto pe fa'a ngaue'aki e fakavaivai toto.

Ngaahi kaungakovi

'Oku lahi e kakai 'oku 'asi mai ai e kaungakovi he 'osi e huhumalui. Koe faka'ilonga eni 'oku fakahoko 'e ho'o sino e me'a 'oku tonu ke ne fai ke langahake hono malu'i mei he mahaki. Tatau aipe kapau 'oku 'ikai ke 'asi ha kaungakovi, 'oku ngaue e huhumalu'i ke malu'i koe.

- Koe ngaahi kaungakovi 'oku fa'a hoko hange koe felangaaki pe kulokula e feitu'u ne fai ai e huhu, langa'ulu, hela'ia pea/pe ki'i mofi.
- Koe ngaahi faka'ilonga puke 'oku fa'a mole pe he 'osi ha ngaahi 'aho. Kapau e 'ikai, ta ki ho toketa pe kiliniki.

Hahamolofia, ka 'oku fakatu'utamaki, palopalema

Ngaahi kaukovi

'Oku 'ikai ke fa'a hoko, ka koe kakai e ni'ihi 'oku fu'u fakatu'utamaki 'e kaukovi kiakinautolu e huhumalu'i COVID-19. Ko e tokotaha kotoa pe 'oku fakahaa kenau talitali taimi si'i he 'osi 'enua huhumalu'i ke fakapapau'i 'oku 'ikai ke 'iai ha kaukovi 'aupito kianautolu. Ko e kii taimi talitali koeni na'a fiema'u ha tokoni fkafaito'o 'oku lava pe.

Mahaki poloka e toto

Ne poupou 'ehe kau 'ofisiale fakafeitu'u moe fakavahe ke hoko atu hono ngaue'aki e huhumalu'i Johnson & Johnson (J&J) 'osi e 'aho-10 hono ta'ofi fakataimi i 'epeleli, 2021. Koe ta'ofi fakataimi koeni kae malava 'ehe kau mataotao fakametikolo 'o mahino'i ange e ngaahi fakatamaki 'oe poloka e toto 'oku lipooti 'oku hoko ki he kakai tokosi'i he 'osi e huhumalu'i.

Koe tu'unga fakatu'utamaki ko eni koe poloka e toto o kau ai e halanga toto he 'uto, kete, va'e fakataha moe ma'ulalo e levolo e peletileti (koe kalasi selo e toto 'oku ne tokoni ki hono ta'ofi ho sino mei he lele e toto). 'Oku ui koe mahaki tolonguposisi (thrombosis) moe tolongupositopenia (thrombocytopenia), pe TTS. Koe tu'unga koi a 'oku fu'u fakatu'utamaki 'aupito pea e lava ke hoko ai e mate, pea 'oku malava foki ke faingofua hono faito'o. Koe faito'o eni 'oku kehe mei he kalasi kehe e poloka e toto.

'Oku hahamolofia e TTS. 'Oku pehe 'ehe kau mataotao 'oku fakafuofua ki he toko 7 he 1 miliona 'oe kakai fefine he vaha'a ta'u 18-49 te nau a'usia eni. Koe kakai fefine ta'umotu'a 50 pe lahi hake moe kakai tangata he taumotu'a kotoa pe, koe fakatuutamaki koeni 'oku toe siisi'i ange, neongo kuo 'osi hoko.

'Oku pehe 'ehe kau mataotao kuo nau siofi e TTS 'i hono ngaue'aki 'ehe kau fokoutua, 'aia ne nau ma'u e huhumalu'i Johnson & Johnson 'oku lahi ange 'ene lelei 'i he fakatamaki kuo ne fakatupu. 'Oku lahi ange e kaukovi ha hoko e poloka e toto pe puke lahi 'aupito mei he COVID-19 mei he poloka e toto pe moe puke lahi aupito mei he huhumalu'i.

Siofi e 'u faka'ilonga puke fakatu'utamaki ni he uike e tolu 'osi e huhumalu'i:

- Langa 'aupito e 'ulu pe langa'ulu 'oku 'ikai sai
- nenefu e sio
- mamafi e fatafata moe kete
- pupula e va'e pea mamahi
- faingata'a e manava
- faingofua e takataka'uli pe fanga kii petepete kulokulo i lalo ho kili 'i tu'a e feitu'u ne fai ai ho huhumalu'i.

Kapau te ke kamata ongo'i e taha 'oe ngaahi faka'ilonga puke ni, ta ki he 911 pe 'alu ki he loki fakatu'utamaki fakavave. 'Oku mahu'inga ke tala kianautolu na'a ke ma'u e huhumalu'i Johnson & Johnson ka nau lava tokoni atu he taimi pe koia.

Nofo malu ange

Koe COVID-19 'oku kei mafola 'i he 'etau komiuniti pea 'oku 'ikai ke ai ha huhumalu'i 'oku 100% hono lelei. Tatau aipe he 'osi ho huhumalu'i, hokohoko atu aipe hono fufulu ho nima, tui me'a'ufi'ufi mata he feitu'u kakai'ia, siofi ho vamama'o pea tauhi e fakataha'anga ke si'isi'i pea nounou pe mo kianautolu kuo nau 'osi huhumalu'i.

Kumi "Covid-19" 'i ho uepisaiti kaunitii ke ma'u e fakamatala lokolo.

